

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÐ

Från Riksdagsförvaltningen
2026-08-04
Besvaras senast
2026-08-18

Till utrikesminister Maria Malmer Stenergard (M)

2025/26:988 Reformering av folkrätten

Folkrätten utgör en grundpelare för den internationella ordningen och fungerar som ett skydd för mänskliga rättigheter. Samtidigt har den visat sig otillräcklig när det gäller att hantera konsekvenserna av allvarliga folkrättsbrott, såsom krigsförbrytelser och andra grova brott mot mänskligheten. Ett centralt hinder är principen om suverän immunitet, som skyddar utländska staters tillgångar från beslag i andra länders domstolar. Detta försvårar möjligheten att snabbt och effektivt använda frysta tillgångar från aggressorländer för att bistå offren, trots att dessa tillgångar ofta uppgår till mycket stora belopp.

Ett aktuellt exempel är Rysslands invasion av Ukraina. Västländer har fryst ryska tillgångar värda hundratals miljarder euro men har inte kunnat konfiskera dem för att finansiera Ukrainas återuppbyggnad utan risk för rättsliga utmaningar. Resultatet blir en obalans där offren lämnas utan adekvat stöd medan aggressorn behåller äganderätten till sina tillgångar. Det finns därför ett tydligt behov av att reformera folkrätten i syfte att stärka incitamenten mot sådana brott och samtidigt säkerställa att reparationer blir en realitet, i linje med principerna i FN-stadgan och Genèvekonventionerna.

Genom att införa mekanismer för kollektiva motåtgärder kan en mer rättvis internationell ordning skapas. En ny konvention under FN:s regi skulle kunna tillåta tillfälliga beslag som proportionerliga svar på folkrättsbrott. Inom EU skulle ett fördjupat samarbete kunna harmonisera hanteringen av sådana tillgångar. Nationellt kan Sverige ta en ledande roll genom lagändringar som bygger på de diskussioner som förts inom Internationella lagkommissionen (ILC). Dessa reformer skulle både bistå offer och bidra till att förebygga framtida aggressioner genom att göra brott ekonomiskt kostsamma.

Sverige har länge varit en stark förespråkare för folkrätten och den humanitära rätten och har därmed en unik position att driva denna agenda. Det är dags att gå från ord till handling för att säkerställa att folkrätten inte bara straffar utan också möjliggör reparationer.

Mot bakgrund av detta vill jag fråga utrikesminister Maria Malmer Stenergard:

Har ministern och regeringen för avsikt att verka internationellt för en ny

multilateral konvention under FN:s regi som explicit tillåter kollektiva motåtgärder, inklusive konfiskation av frysta tillgångar från aggressorländer för att finansiera reparationer till offer och andra exempel som listats ovan?

.....

Markus Wiechel (SD)

Överlämnas enligt uppdrag

Anna Aspegren